

Oordelen over beroepsopleidingen in het MBO

Citation for published version (APA):

Verhagen, A. M. C., & Meng, C. M. (2014). *Oordelen over beroepsopleidingen in het MBO*. ROA. ROA Fact Sheets No. 003 <https://doi.org/10.26481/umarof.2014003>

Document status and date:

Published: 01/01/2014

DOI:

[10.26481/umarof.2014003](https://doi.org/10.26481/umarof.2014003)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Oordelen over beroepsopleidingen in het MBO

ROA Fact Sheet

ROA-F-2014/3

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt | ROA
Research Centre For Education and the Labour Market | ROA

1. Inleiding

De laatste jaren wordt het steeds belangrijker gevonden dat aankomend MBO-studenten goed geïnformeerd zijn over hun toekomstige opleiding. Het gaat daarbij bijvoorbeeld over de tevredenheid van studenten, of de kans op het vinden van een stageplaats of werk. Dit factsheet richt zich op het eerste aspect: de oordelen van recent MBO-gediplomeerden over verschillende aspecten van de gevolgde MBO-opleiding. Dit doen we voor 132 grote beroepsopleidingen¹. De term 'beroepsopleiding' wordt hier gebruikt voor een cluster van crebo-opleidingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de koppeltabel zoals door OCW/DUO, Inspectie van het Onderwijs, SBB en MBO-Raad ontwikkeld. Door alleen de grote beroepsopleidingen te selecteren verliezen we 79 kleine beroepsopleidingen uit de dataset, die 2% van alle respondenten vertegenwoordigen. De resultaten in dit factsheet zijn gebaseerd op ruim 30.600 respondenten.

In de tekst worden de resultaten beschreven per opleidingssector, en aan het einde van het factsheet zijn de resultaten voor alle 132 beroepsopleidingen te vinden. Daarbij wordt ook de sector waartoe de beroepsopleiding behoort, de niveaus waarop de beroepsopleiding door de respondenten gevolgd is, en het percentage gediplomeerden dat die beroepsopleiding in het BBL volgde vermeld. Het is belangrijk om het percentage BBL'ers te laten zien, omdat het aandeel BBL-gediplomeerden binnen een beroepsopleiding positief en significant samenhangt met positieve oordelen over de opleiding en sterk negatief en significant samenhangt met negatieve oordelen over de opleiding. In andere woorden worden beroepsopleidingen met een groot aandeel BBL-gediplomeerden in de regel minder negatief beoordeeld dan beroepsopleidingen met een groot aandeel BOL-gediplomeerden.

2. Voorbereiding arbeidsloopbaan

Starten op de arbeidsmarkt

Beroepsopleidingen dienen jongeren rechtstreeks voor te bereiden op de arbeidsmarkt en hen wat dit betreft start bekwaam te maken. Gemiddeld is 41% van de gediplomeerden van mening dat hun opleiding een (heel) goede basis biedt om te starten op de arbeidsmarkt. Ongeveer een kwart is daarentegen van mening dat hun opleiding wat betreft het starten op de arbeidsmarkt (helemaal) geen goede basis biedt (zie tabel 1).

Tabel 1

Oordeel over de mate waarin de gevolgde opleiding een goede basis biedt om te starten op de arbeidsmarkt, per opleidingssector (%)

	Starten op de arbeidsmarkt	
	(Helemaal) geen goede basis	(Heel) goede basis
Landbouw	25	38
Techniek	20	44
Economie	26	36
Gezondheidszorg	18	50
Gedrag&Maatschappij	33	32
Totaal	23	41

Gemiddeld zijn de gediplomeerden van opleidingen in de opleidingssector Gezondheidszorg het vaakst positief en het minst vaak negatief over de voorbereiding die hun opleiding biedt voor het starten op de arbeidsmarkt: 50% is van mening dat het een (heel) goede basis biedt, en 'slechts' 18% is van mening dat het wat dit betreft (helemaal) geen goede basis biedt. In Bijlage 1 is te zien dat van de beroepsopleidingen binnen de sector Gezondheidszorg het oordeel over de basis om te starten op de arbeidsmarkt het beste is voor de beroepsopleiding *Tandartsassistent* (72% (heel) goede basis). Toch worden niet alle beroepsopleidingen in de sector Gezondheidszorg goed beoordeeld: van de gediplomeerden van de beroepsopleiding *Sport en bewegen* vindt 24% dat de opleiding een (heel) goede basis biedt om te starten op de arbeidsmarkt en 40% dat het wat dit betreft (helemaal) geen goede basis biedt.

Op de tweede plaats wat betreft de basis om te starten op de arbeidsmarkt staat de opleidingssector Techniek. Van alle 132 beroepsopleidingen oordelen gediplomeerden van de technische beroepsopleidingen *Optiek* en *Koopvaardig officier alle schepen* het vaakst positief over de basis om te starten op de arbeidsmarkt (beide 83% (heel) goede basis). Daarentegen wordt de technische beroepsopleiding *Game artist* van alle beroepsopleidingen het slechtst beoordeeld (0% (heel) goede basis, 80% (helemaal) geen goede basis).

De opleidingssector Gedrag&Maatschappij wordt gemiddeld het slechtst beoordeeld wat betreft de basis om te starten op de arbeidsmarkt. Binnen deze opleidingssector wordt de beroepsopleiding *Sociaal-maatschappelijk dienstverlener* het vaakst slecht beoordeeld (58% (helemaal) geen goede basis).

Verder ontwikkelen kennis en vaardigheden

Naast het direct start bekwaam maken van de studenten – de korte termijn doelstelling van het onderwijs – dienen opleidingen ook een basis te bieden voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden in het vervolg van de (onderwijs) carrière. In tabel 2 is te zien dat het oordeel over dit aspect van de gevolgde opleiding doorgaans (nog) beter is dan het oordeel over de basis om te starten op de arbeidsmarkt. De meerderheid van de gediplomeerden (55%) is van mening dat de gevolgde opleiding een (heel) goede basis biedt voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden. Van

1. Voor dit factsheet is een 'grote' beroepsopleiding gedefinieerd als een beroepsopleiding waarvan minstens 20 gediplomeerden van het schooljaar 2011/2012 hebben deelgenomen aan de enquête.

alle 132 beroepsopleidingen wordt de technische beroepsopleiding *Operationele techniek* het vaakst goed beoordeeld met betrekking tot de basis voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden (89% (heel) goede basis) (zie Bijlage 1). De technische beroepsopleiding *Interieuradviseur* wordt daarentegen het vaakst slecht beoordeeld (28% (helemaal) geen goede basis).

Tabel 2

Oordeel over de mate waarin de gevolgde opleiding een goede basis biedt voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden, per opleidingssector (%)

	Verder ontwikkelen kennis en vaardigheden	
	(Helemaal) geen goede basis	(Heel) goede basis
Landbouw	15	51
Techniek	12	55
Economie	14	51
Gezondheidszorg	9	63
Gedrag&Maatschappij	14	53
Totaal	12	55

Wederom is het de opleidingssector Gezondheidszorg die gemiddeld het beste wordt beoordeeld: 63% is van mening dat de opleiding die in deze sector werd gevolgd een (heel) goede basis biedt voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden. Binnen deze opleidingssector is het de beroepsopleiding *Verzorgende-IG* die het beste wordt beoordeeld (73% (heel) goede basis).

Hoewel het verschil met de andere opleidingssectoren niet groot is, worden de opleidingssectoren Landbouw en Economie gemiddeld het slechtst beoordeeld wat betreft de basis voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden. Binnen Landbouw is *Recreatiedieren* de beroepsopleiding die het vaakst slecht wordt beoordeeld (24% (helemaal) geen goede basis). Binnen de economische opleidingssector worden de beroepsopleidingen *Productiecoördinator fashion*² en *Applicatie- en mediaontwikkeling* het slechtst beoordeeld (beide 26% (helemaal) geen goede basis).

3. Selectiviteit

Om een beeld te krijgen van de selectiviteit van de opleidingen is de respondenten gevraagd om op een schaal van 1-5 aan te geven in hoeverre ze het eens waren met de volgende stellingen:

- De docenten waren streng in de beoordeling van cursisten
- Het niveau van de leerstof was goed
- Het niveau van de opleiding was uitdagend
- De examens/opdrachten waren over het algemeen zeer pittig
- In de opleiding werd voldoende getoetst op inzicht

2. Er zijn tevens crebo's die onder de beroepsopleiding *Productiecoördinator fashion* vallen, die tot de opleidingssector Techniek behoren.

De oordelen over deze vijf stellingen hangen sterk met elkaar samen en laten een hoge mate van interne consistentie zien. We kunnen daarom het gemiddelde oordeel over deze vijf stellingen berekenen. We dienen er overigens rekening mee te houden dat het gaat om de subjectieve oordelen van de schoolverlaters die de opleiding succesvol hebben afgerond. Het zegt daardoor meer over de selectiviteit tijdens de opleiding dan over de selectiviteit bij intrede. Studenten die de opleiding vanwege tegenvallende studieresultaten voortijdig hebben verlaten zullen waarschijnlijk heel anders denken over de mate van selectiviteit tijdens de opleiding. Niettemin geeft deze indicator een goed beeld van de mate waarin de gevolgde opleiding, naar het oordeel van de schoolverlaters zelf, selectief was.

In tabel 3 is te zien dat gediplomeerden gemiddeld iets vaker aangeven dat ze de opleiding niet selectief was (33% (helemaal) mee eens) dan dat het dat wel was (27% (helemaal) mee eens). Van alle onderzochte beroepsopleidingen wordt de technische beroepsopleiding *Vliegtuigonderhoud* het vaakst selectief gevonden (58% (helemaal) mee eens) (zie Bijlage 1). De technische beroepsopleiding *Game artist* wordt daarentegen het vaakst niet selectief gevonden (71% (helemaal) mee eens).

Tabel 3

Oordeel over de selectiviteit van de opleiding, per opleidingssector (%)

	De opleiding was selectief	
	(Helemaal) mee oneens	(Helemaal) mee eens
Landbouw	31	26
Techniek	30	29
Economie	35	26
Gezondheidszorg	30	31
Gedrag&Maatschappij	40	23
Totaal	33	27

De opleidingssector Gezondheidszorg wordt met 31% gemiddeld het vaakst selectief gevonden. De beroepsopleiding *Apothekersassistent* wordt van alle Gezondheidszorg-opleidingen het vaakst selectief gevonden (46% (helemaal) mee eens).

Gemiddeld wordt de opleidingssector Gedrag&Maatschappij het vaakst niet selectief gevonden (40% (helemaal) mee eens). Van de gediplomeerden van de beroepsopleiding *Maatschappelijke zorg* is zelfs meer dan de helft (52%) van mening dat de opleiding niet selectief is.

4. Tevredenheid

De respondenten is gevraagd aan te geven in hoeverre ze, terugkijkend naar hun gevolgde BOL/BBL-opleiding, tevreden zijn met een tiental aspecten van hun gevolgde opleiding. Deze aspecten zijn op basis van analyses van de correlatie en interne consistentie gereduceerd tot drie clusters (zie tekstbox 1).

Tekstbox 1

Clusters van aspecten van de opleiding waarvan de mate van tevredenheid is gemeten

Inhoud

- Inhoud van de vakken
- Hoeveelheid praktijk
- Manier van examineren
- De kwaliteit van de examens

Begeleiding

- Voorlichting over studie- en beroepsmogelijkheden
- (Studie)begeleiding

Docenten

- Manier waarop leraren lesgeven
- De kwaliteit van docenten

Tevredenheid met de inhoud

Van de totale groep gediplomeerden is gemiddeld iets minder dan de helft (48%) (zeer) tevreden over de inhoud, maar 17% is (zeer) ontevreden over dit aspect van de gevolgde opleiding (zie tabel 4). Van alle onderzochte beroepsopleidingen zijn de gediplomeerden van de technische beroepsopleiding *Assistent logistiek medewerker* veruit het meest tevreden over de inhoud (91% (zeer) tevreden; 0% (zeer) ontevreden) (zie Bijlage 2). Gediplomeerden van de economische beroepsopleiding *Mediamanagement* zijn daarentegen het minst tevreden over de inhoud (43% (zeer) ontevreden).

Tabel 4

Mate van tevredenheid over de inhoud, per opleidingssector (%)

	Inhoud	
	(Zeer) ontevreden	(Zeer) tevreden
Landbouw	15	51
Techniek	16	47
Economie	18	47
Gezondheidszorg	15	51
Gedrag&Maatschappij	17	47
Totaal	17	48

Hoewel de verschillen tussen de opleidingssectoren klein zijn, zijn de gediplomeerden in de opleidingssectoren Landbouw en Gezondheidszorg gemiddeld het vaakst tevreden over de inhoud (51% (zeer) tevreden). Van de beroepsopleidingen in de opleidingssector Landbouw zijn de gediplomeerden van *Assistent medewerker voedsel en leefomgeving* het vaakst (zeer) tevreden over de inhoud (65%). Binnen de opleidingssector Gezondheidszorg zijn de gediplomeerden van *Apothekersassistent* het vaakst (zeer) tevreden (67%).

In de opleidingssector Economie zijn de gediplomeerden met 18% gemiddeld het vaakst (zeer) ontevreden over de inhoud (wederom met marginale verschillen met de andere opleidingssectoren). Binnen de economische beroepsop-

leiding *Mediamanagement* is de ontevredenheid over de inhoud het grootst (43% (zeer) ontevreden).

Tevredenheid met de begeleiding

Van de totale groep gediplomeerden is 45% (zeer) tevreden met de begeleiding (zie tabel 5). Er is echter tevens een aanzienlijk grote groep (31%) die (zeer) ontevreden is over dit aspect van de gevolgde opleiding. Gediplomeerden van de technische beroepsopleiding *Operator C* zijn van alle onderzochte beroepsopleidingen het vaakst (zeer) tevreden over de begeleiding (70%), en gediplomeerden van de beroepsopleiding *Medewerker design*³ zijn hier het vaakst (zeer) ontevreden over (63%) (zie Bijlage 2).

Tabel 5

Mate van tevredenheid over de begeleiding, per opleidingssector (%)

	Begeleiding	
	(Zeer) ontevreden	(Zeer) tevreden
Landbouw	31	44
Techniek	32	42
Economie	32	44
Gezondheidszorg	28	47
Gedrag&Maatschappij	30	46
Totaal	31	45

Gemiddeld zijn gediplomeerden van opleidingen in de sector Gezondheidszorg het vaakst (zeer) tevreden over de begeleiding (47%), maar het verschil met de andere opleidingssectoren is marginaal. Van de beroepsopleiding binnen de Gezondheidszorg zijn gediplomeerden van *Zorghulp* het vaakst (zeer) tevreden over de begeleiding (54%).

Wederom met marginale verschillen met de overige opleidingssectoren zijn de gediplomeerden van Techniek en Economie gemiddeld het vaakst (zeer) ontevreden over de begeleiding (beide 32%). Binnen de technische opleidingssector zijn de gediplomeerden van de beroepsopleidingen *Medewerker design*⁴ (63%) en *DTP-er* (55%) het vaakst (zeer) ontevreden over de begeleiding. Binnen de economische opleidingssector is dit de beroepsopleiding *Assistent-manager internationale handel* (49% (zeer) ontevreden).

Tevredenheid met de kwaliteit van docenten

Iets meer dan de helft van de gediplomeerden (52%) is (zeer) tevreden over de kwaliteit van de docenten (zie tabel 6). Een kwart is daarentegen (zeer) ontevreden over dit aspect van de gevolgde opleiding. Van alle onderzochte beroepsopleidingen zijn de gediplomeerden van de technische beroepsopleiding *Medewerker stukadoors* veruit het meest tevreden over de kwaliteit van de docenten (85% (zeer) tevreden; 0%

3. Binnen de beroepsopleiding *Medewerker design* zijn er zowel crebo's die onder de opleidingssector Techniek vallen, als crebo's die onder de opleidingssector Gezondheidszorg vallen.

4. Er zijn tevens crebo's die onder de beroepsopleiding *Medewerker design* vallen, die tot de opleidingssector Gezondheidszorg behoren.

(zeer) ontevreden) (zie Bijlage 2). Gediplomeerden van de economische beroepsopleiding *Applicatie- en mediaontwikkeling* zijn met 46% daarentegen het vaakst (zeer) ontevreden over dit aspect.

Tabel 6

Mate van tevredenheid over de kwaliteit van de docenten, per opleidingssector (%)

	Docenten	
	(Zeer) ontevreden	(Zeer) tevreden
Landbouw	21	57
Techniek	24	53
Economie	26	51
Gezondheidszorg	24	52
Gedrag&Maatschappij	27	50
Totaal	25	52

Gemiddeld is de tevredenheid over de kwaliteit van de docenten het hoogst voor de opleidingssector Landbouw (57% (zeer) tevreden). Binnen deze opleidingssector zijn gediplomeerden van *Assistent medewerker voedsel en leefomgeving* het meest tevreden (77% (zeer) tevreden; 5% (zeer) ontevreden).

De tevredenheid over de kwaliteit van docenten is gemiddeld het laagst binnen de opleidingssector Gedrag&Maatschappij (27% (zeer) ontevreden). De ontevredenheid over dit aspect van de gevolgde opleiding is het hoogst onder de gediplomeerden van de beroepsopleiding *Sociaal-maatschappelijk dienstverlener* (32% (zeer) ontevreden).

5. Overwogen voortijdig te stoppen

We hebben nu een beeld van de mate waarin gediplomeerden *terugkijkend* op hun gevolgde opleiding tevreden zijn met verschillende aspecten van de gevolgde opleiding. We gaan nu bestuderen in hoeverre de gediplomeerden in het algemeen tevreden waren met de opleiding terwijl ze die opleiding nog aan het volgen waren. Dit doen we door te kijken naar de antwoorden op de vraag *“Heeft u tijdens de opleiding er serieus aan gedacht om met de opleiding te stoppen?”*. In totaal heeft 17% van de gediplomeerden geantwoord er inderdaad serieus aan te hebben gedacht om met de opleiding te stoppen. Dat betekent dat de overgrote meerderheid (83%) daar niet serieus aan heeft gedacht. Het aandeel dat er tijdens de opleiding serieus aan heeft gedacht om met de opleiding te stoppen is het hoogst onder de gediplomeerden van de beroepsopleiding *Natuur en leefomgeving* (38%), die binnen de opleidingssector Landbouw valt (zie Bijlage 3). Het aandeel gediplomeerden dat er serieus aan heeft gedacht om te stoppen is het kleinst binnen de Gezondheidszorg-beroepsopleiding *Schoonmaak en glazenwassen* (0%).

Tabel 7

Percentage gediplomeerden dat er tijdens de opleiding serieus aan heeft gedacht om met de opleiding te stoppen, per opleidingssector (%)

Landbouw	21
Techniek	16
Economie	18
Gezondheidszorg	17
Gedrag&Maatschappij	16
Totaal	17

Vergeleken met de andere opleidingssectoren is het aandeel gediplomeerden dat er tijdens de opleiding serieus aan heeft gedacht om met de opleiding te stoppen het hoogst voor de opleidingssector Landbouw (21%).

Het aandeel gediplomeerden dat er tijdens de opleiding serieus aan heeft gedacht om met de opleiding te stoppen is het kleinst voor de opleidingssectoren Techniek en Gedrag&Maatschappij (beiden 16%). Binnen de opleidingssector Gedrag&Maatschappij is dit aandeel het kleinst binnen de beroepsopleiding *Medewerker sociale zekerheid* (12%).

6. Zelfde opleiding niet opnieuw kiezen

Tot slot bestuderen we het aandeel gediplomeerden dat aangeeft achteraf gezien de door hen gevolgde BOL/BBL-opleiding niet opnieuw te zullen kiezen. Zij zouden achteraf gezien een andere opleiding kiezen, of zelfs helemaal niet gaan studeren. Ook dit kan gezien worden als een samenvattende indicator van de tevredenheid over de gevolgde opleiding.

Van de totale groep gediplomeerden geeft 27% aan achteraf gezien niet dezelfde opleiding opnieuw te kiezen (zie tabel 8). De meerderheid (73%) geeft dus aan achteraf gezien dezelfde opleidingskeuze te zullen maken. Van alle onderzochte beroepsopleidingen is het aandeel gediplomeerden dat aangeeft achteraf gezien niet dezelfde opleiding te kiezen het hoogst onder de gediplomeerden van de technische beroepsopleiding *Medewerker versdetailhandel* (54%), en het kleinst voor de beroepsopleiding *Pedicure* (0%) die onder de opleidingssector Gezondheidszorg valt (zie Bijlage 3).

Tabel 8

Percentage gediplomeerden dat aangeeft achteraf gezien niet dezelfde opleiding opnieuw te kiezen, per opleidingssector (%)

Landbouw	32
Techniek	25
Economie	32
Gezondheidszorg	22
Gedrag&Maatschappij	27
Totaal	27

De opleidingssector Gezondheidszorg wordt ook als totaal goed beoordeeld op dit aspect: het aandeel gediplomeerden dat aangeeft achteraf gezien niet dezelfde opleidingskeuze te maken is gemiddeld het laagst van alle opleidingssectoren (22%).

Het aandeel gediplomeerden dat aangeeft achteraf gezien niet zelfde opleiding te kiezen is gemiddeld het hoogst voor de opleidingssectoren Landbouw en Economie (beide 32%). Binnen de opleidingssector Landbouw wordt de beroepsopleiding *Natuur en vormgeving* het slechtst beoordeeld (49% zou niet dezelfde keuze maken), en binnen de opleidingssector Economie zijn dat de beroepsopleidingen *Arbeidsmarktgekwalficeerd assistent*⁵ (44%) en *Applicatie- en mediaontwikkeling* (43%).

5. Er zijn tevens crebo's die onder de beroepsopleiding Arbeidsmarktgekwalficeerd assistent vallen, die tot de opleidingssector Landbouw behoren.

Bijlage 1

Beroepsopleiding	Sector	Niveau	% BBL	Start arbeidsmarkt		Ontwikkeling kennis en vaardigheden		Selectiviteit		Aantal respondenten
				(helemaal) geen goede basis	(heel) goede basis	(helemaal) geen goede basis	(heel) goede basis	(helemaal) mee oneens	(helemaal) mee eens	
Aankomend verkoopmedewerker	E	1	52	21	40	13	54	31	30	78
Administratief medewerker	E	1 2	10	24	37	10	55	22	32	487
Allround operator	L T	3	92	6	60	5	66	11	42	117
Analist	T	4	4	10	52	4	69	32	27	168
Apothekersassistent	G	4	20	9	66	9	62	20	46	159
Applicatie- en mediaontwikkeling	E	4	2	52	24	26	47	66	12	74
Arbeidsmarktgekwalficeerd assistent	L E	1	49	32	34	19	49	25	34	887
Artiest	GM	4	3	51	12	16	42	45	24	106
Assistent bouw en infra	T	1	59	16	28	10	55	26	33	51
Assistent logistiek medewerker	T	1	69	24	38	10	69	18	29	38
Assistent medewerker voedsel en leefomgeving	L	1	93	25	32	17	42	12	45	101
Assistent Mobiliteitsbranche	T	1	41	17	51	15	49	x	x	25
Assistent operator	T	1	99	34	29	11	41	18	33	44
Assistent-manager internationale handel	E	3 4	0	33	13	12	46	48	18	36
Audicien	T	4	80	7	59	3	76	21	36	31
Autoschadehersteltechniek	T	2 3	85	9	53	9	53	8	44	24
Autospuiter	T	2 3 4	92	10	25	10	45	13	46	26
Autotechniek	T	2 3 4	62	16	47	9	62	22	31	343
AV-productie	T	4	1	37	25	16	42	61	9	151
Bedrijfsautotechniek	T	2 3 4	86	13	58	6	66	21	26	88
Bedrijfsmanagement Mobiliteitsbranche	T	4	37	22	55	22	56	30	36	24
Binnenvaart	T	2 3 4	73	7	72	5	69	25	25	50
Bloemendetailhandel	L	2 3 4	31	15	43	9	50	34	29	101
Brood en banket	T	2 3 4	57	19	41	13	53	32	24	150
Chauffeur goederenvervoer	T	2	100	23	38	17	40	38	21	270
Chauffeur personenvervoer	T	2	100	22	36	21	41	33	24	546
Commercieel medewerker	E	3 4	25	26	33	15	49	33	23	401
Commercieel medewerker bank- en verzekeringswezen	E	4	30	22	41	9	60	20	38	116
Dierverzorging 2	L	2	9	34	31	16	48	20	25	95
Doktersassistent	G	4	12	11	62	8	63	22	37	415
DTP-er	T	2 3	0	36	21	22	35	32	24	70
Elektrotechnische industriële producten en systemen	T	2 3 4	70	11	59	13	62	35	29	48
Facilitaire dienstverlener	G	2	26	39	25	23	43	49	15	191

Beroepsopleiding	Sector	Niveau	% BBL	Start arbeidsmarkt		Ontwikkeling kennis en vaardigheden		Selectiviteit		Aantal respondenten
				(helemaal) geen goede basis	(heel) goede basis	(helemaal) geen goede basis	(heel) goede basis	(helemaal) mee oneens	(helemaal) mee eens	
Fastservice	E	2 3 4	96	16	41	9	59	29	30	117
Fijnmechanische techniek	T	2 3 4	71	7	58	4	59	35	29	69
Financiële beroepen	E	2 3 4	7	27	35	14	50	32	26	922
Frontoffice medewerker	E	3 4	10	24	35	14	47	41	20	170
Game artist	T	4	0	80	0	25	46	71	12	30
Groen, grond, infra	L	2 3 4	57	16	58	18	43	39	13	55
Havenlogistiek	T	2 3 4	17	0	81	0	80	30	18	29
Havenoperaties	T	2 3	100	24	51	9	50	24	25	30
Helpende Zorg & Welzijn	G	2	26	20	41	9	60	26	34	1719
Horeca-assistent	E	1	33	34	28	8	54	20	24	69
ICT- en mediabeheer	E	4	5	30	31	17	51	50	18	347
ICT-medewerker	T E	2 3	3	29	29	15	51	36	25	487
Infrastructuur	T	2 3 4	100	9	64	4	68	15	42	88
Installeren	T	2 3 4	80	15	49	7	61	26	26	596
Interieuradviseur	T	4	1	44	21	28	38	63	15	122
Juridisch medewerker	E	4	6	42	28	14	47	39	27	303
Kaderfunctionaris bouw, infra en gespecialiseerde aannemerij	T	4	91	18	37	5	70	24	44	62
Kapper	G	2 3	56	19	47	13	56	31	29	527
Kok	E	2 3 4	66	12	51	11	59	34	30	468
Koopvaardig officier alle schepen	T	4	0	3	83	9	82	25	47	39
Laboratoriummedewerker	T	2 4	3	33	36	18	49	28	36	43
Leisure & hospitality	E	2 3 4	2	32	31	17	46	47	15	352
Logistiek medewerker	T E	2	81	18	42	12	50	25	30	220
Logistiek supervisor	E	4	87	18	36	4	54	23	37	90
Logistiek teamleider	T E	3	72	12	46	9	62	23	28	138
Logistiek vakman	L T	2 3 4	75	18	38	12	60	26	25	49
Luchtvaartdienstverlener	T	4	0	31	20	20	30	51	10	102
Maatschappelijke Zorg	G	3 4	42	20	46	9	58	40	23	1131
Machinebouw mechatronica	T	2 3 4	67	16	52	10	50	31	26	125
Machinist	T	3	83	19	55	17	57	20	41	59
Manager handel	T E	4	47	28	31	15	46	41	21	480
Manager transport en logistiek	T	4	5	17	46	10	54	42	17	66
Mbo-Verpleegkundige	G	4	49	8	69	5	74	41	24	1225
Medewerker bediening/café-bar	E	2 3 4	56	20	41	12	56	41	20	207
Medewerker design	T	4	0	45	22	24	41	45	19	41

Beroepsopleiding	Sector		Niveau		% BBL	Start arbeidsmarkt		Ontwikkeling kennis en vaardigheden		Selectiviteit		Aantal respondenten	
						(helemaal) geen goede basis	(heel) goede basis	(helemaal) geen goede basis	(heel) goede basis	(helemaal) mee eens	(helemaal) mee eens		
Medewerker marketing en communicatie		E			4	1	44	19	15	47	46	21	441
	T	G		2	4	0	41	31	13	53	39	27	89
Medewerker mode/maaktleding													
Medewerker personeel en arbeid		E			4	30	37	21	22	42	41	29	53
Medewerker schilderen			2	3		92	17	49	8	68	14	47	90
Medewerker sociale zekerheid					4	18	44	23	16	42	23	30	42
Medewerker stukadoren	T		2	3		92	15	50	x	x	15	55	23
Medewerker versdetailhandel	T		2			100	8	53	8	71	28	30	29
Mediamanagement		E			4	0	53	26	25	40	57	15	34
Mediavormgever	T				4	0	33	31	14	52	46	23	431
Metaalbewerken	T		2	3		87	15	50	8	61	24	33	186
Metselaar		T		2	3	90	27	33	16	44	16	41	46
Meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer	T		2	3	4	46	18	38	12	55	33	20	151
Middenkader engineering	T				4	3	12	60	13	58	37	21	455
Middenkaderfunctionaris afbouw en onderhoud	T				4	38	20	40	11	52	32	35	61
Middenkaderfunctionaris bouw en infra	T				4	4	36	27	16	43	49	18	322
Mobiele werktuigen	T		2	3	4	81	6	61	3	68	24	39	80
Natuur en groene ruimte 2	L			2		68	14	41	5	64	20	31	90
Natuur en groene ruimte 3	L			3		59	19	38	14	51	27	15	67
Natuur en groene ruimte 4	L				4	25	20	36	12	49	48	19	98
Natuur en vormgeving	L			3	4	20	42	30	14	51	54	20	54
Ondernemer detailhandel		E			4	10	32	31	19	43	49	16	228
Ondernemer horeca/bakkerij		T	E		4	8	13	53	8	59	34	34	419
Onderwijsassistent					4	4	45	21	16	51	49	18	901
Operationele techniek		T			4	0	8	75	6	89	15	43	44
Operator	L	T		2		96	14	44	12	61	13	42	157
Operator C		T		3	4	63	3	82	0	80	10	53	41
Optiek		T		2	3	86	3	83	0	84	16	35	45
Paraveterinaire ondersteuning	L				4	6	35	36	18	46	35	31	136
Particuliere beveiliging		E		2	3	38	16	40	11	46	24	30	364
Pedagogisch Werk				3	4	24	28	36	13	54	37	25	2342
Pedicure				3	4	0	41	34	5	73	23	38	28
Podium- en evenemententechniek	T			2	3	0	40	38	22	44	49	20	77
Praktijkopleider		T	G		4	98	26	33	3	66	35	37	42
Printmedia		T		2	3	17	19	40	9	62	35	43	41
Productiecoördinator fashion		T	E		4	0	66	13	26	39	40	22	23

Beroepsopleiding	Sector	Niveau	% BBL	Start arbeidsmarkt		Ontwikkeling kennis en vaardigheden		Selectiviteit		Aantal respondenten
				(helemaal) geen goede basis	(heel) goede basis	(helemaal) geen goede basis	(heel) goede basis	(helemaal) mee oneens	(helemaal) mee eens	
Productiedieren	L		6	17	44	11	50	35	16	82
Recreatiedieren	L		3	36	32	24	48	41	22	196
Reizen	E	2	1	32	30	15	50	42	24	296
Schoonheidsspecialist	G	3	0	29	34	15	53	21	39	359
Schoonmaak en Glazenwassen	G	2	87	20	35	18	54	29	30	23
Secretariële beroepen	E	3	10	24	41	14	47	42	22	646
Service apparatuur en installaties	T	2	98	11	53	9	57	23	30	140
Signmaker	T	2	12	24	39	10	53	36	29	39
Sociaal-cultureel werker		4	2	54	18	20	45	47	18	128
Sociaal-maatschappelijk dienstverlener	GM		4	58	18	16	47	52	18	124
Specialist schilderen	GM	4	13	24	30	15	64	31	40	21
Sport en bewegen	G	3	0	40	24	15	48	38	27	637
Sport- en bewegingsbegeleider	G	2	0	28	30	6	56	22	35	90
Tandartsassistent	G	4	21	4	72	7	62	31	28	137
Teelt 2/3	L	2	70	25	26	14	44	28	11	28
Timmerman	T	2	89	18	41	11	56	22	26	339
Toezicht en veiligheid	E	1	29	31	28	15	52	38	27	107
Tweewielertechniek	T	2	100	20	49	13	52	30	20	33
Veiligheid en vakmanschap	E	2	0	17	40	13	58	23	38	129
Verkoopspecialist	T	3	57	23	40	14	51	37	21	661
Verkoper	E	2	56	21	37	12	53	32	25	619
Verzorgende-IG		3	66	6	68	3	76	22	37	1442
Vliegtuigonderhoud	T	4	48	25	46	12	56	17	58	54
Vliegtuigtechniek	T	2	0	47	29	13	63	29	55	30
Vormgeving ruimtelijke presentatie en communicatie	T	2	1	26	30	10	59	24	39	124
Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche	T	4	50	24	52	0	65	38	35	35
Werkvoorbereiden	T	3	67	11	50	10	61	34	29	86
Werkvoorbereider houtbranche	T	4	25	26	43	15	47	38	27	46
Zorghulp	G	1	41	24	28	14	48	17	36	178
Totaal			39	23	41	12	55	33	27	30647

L=Landbouw, T=Techniek, E=Economie, G=Gezondheidszorg, GM=Gedrag&Maatschappij

x = te weinig waarnemingen

Start arbeidsmarkt = Oordeel over de basis die de opleiding biedt om te starten op de arbeidsmarkt

Ontwikkeling kennis en vaardigheden = Oordeel over de basis die de opleiding biedt voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden

Selectiviteit = Gemiddeld oordeel over de mate van selectiviteit tijdens de opleiding

Bijlage 2

Beroepsopleiding	Sector		Niveau		% BBL	Inhoud		Begeleiding		Docenten		Aantal respondenten
						(zeer) ontevreden	(zeer) tevreden	(zeer) ontevreden	(zeer) tevreden	(zeer) ontevreden	(zeer) tevreden	
Aankomend verkoopmedewerker		E	1		52	12	55	28	48	21	53	78
Administratief medewerker		E	1	2	10	12	50	30	45	31	46	487
Allround operator	L	T		3	92	8	63	13	58	11	69	117
Apothekersassistent		G		4	20	10	67	26	50	20	61	159
Applicatie- en mediaontwikkeling		E		4	2	38	42	41	37	46	40	74
Arbeidsmarktgequalificeerd assistent	L	E	1		49	14	55	22	54	16	62	887
Artiest				4	3	19	42	42	32	24	55	106
Assistent bouw en infra	T		1		59	11	39	38	28	25	45	51
Assistent logistiek medewerker	T		1		69	0	91	9	59	10	76	38
Assistent medewerker voedsel en leefomgeving	L		1		93	5	65	15	62	5	77	101
Assistent Mobiliteitsbranche		T	1		41	4	55	24	46	13	56	25
Assistent operator		T	1		99	7	57	24	49	7	63	44
Assistent-manager internationale handel		E		3	0	19	35	49	21	29	59	36
Audicien		T		4	80	18	42	49	35	23	56	31
Autoschadehersteltechniek		T		2	85	20	43	27	50	23	68	24
Autospuiter		T		2	92	4	41	18	61	10	58	26
Autotechniek		T		2	62	22	42	37	41	29	52	343
AV-productie		T		4	1	26	38	41	31	38	42	151
Bedrijfsautotechniek		T		2	86	13	50	22	40	13	61	88
Bedrijfsmanagement Mobiliteitsbranche		T		4	37	9	59	25	48	17	69	24
Binnenvaart		T		2	73	10	50	22	53	13	58	50
Bloemendetailhandel	L		2	3	31	25	50	43	39	38	45	101
Brood en banket		T		2	57	18	45	36	41	29	44	150
Chaufleur goederenvervoer		T		2	100	19	42	29	42	23	52	270
Chaufleur personenvervoer		T		2	100	14	49	29	37	13	62	546
Commercieel medewerker		E		3	25	19	41	33	39	26	47	401
Commercieel medewerker bank- en verzekeringswezen		E		4	30	9	56	21	56	19	56	116
Dierv verzorging 2	L		2		9	14	64	33	43	26	59	95
Doktersassistent				4	12	10	57	26	49	22	56	415
DTP-er		T		2	0	19	42	55	24	37	38	70
Elektrotechnische industriële producten en systemen		T		2	70	21	48	29	37	18	60	48
Facilitaire dienstverlener				2	26	20	38	37	37	34	40	191
Fastservice		E		2	96	6	71	20	57	7	72	117
Fijnmechanische techniek	T		2	3	71	19	54	35	41	31	51	69
Financiële beroepen		E		2	7	16	51	33	46	27	53	922

Beroepsopleiding	Sector		Niveau		% BBL	Inhoud		Begeleiding		Docenten		Aantal respondenten
						(zeer) ontevreden	(zeer) tevreden	(zeer) ontevreden	(zeer) tevreden	(zeer) ontevreden	(zeer) tevreden	
Medewerker stukadoors	T		2	3	92	0	65	15	65	0	85	23
Medewerker versdetailhandel	T		2		100	18	67	25	56	23	60	29
Mediamanagement		E		4	0	43	23	47	40	34	52	34
Mediaomgeving	T			4	0	19	47	39	39	29	51	431
Metaalbewerken	T		2	3	87	15	47	36	37	24	50	186
Metselaar	T		2	3	90	17	51	30	39	19	53	46
Meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer	T		2	3	46	19	43	35	42	32	48	151
Middenkader engineering	T			4	3	22	41	34	44	33	46	455
Middenkaderfunctionaris afbouw en onderhoud	T			4	38	7	53	14	58	14	74	61
Middenkaderfunctionaris bouw en infra	T			4	4	29	38	36	42	37	46	322
Mobiele werktuigen	T		2	3	81	21	43	27	49	23	53	80
Natuur en groene ruimte 2	L		2		68	8	47	34	40	14	60	90
Natuur en groene ruimte 3	L			3	59	21	45	24	44	25	53	67
Natuur en groene ruimte 4	L			4	25	28	40	31	41	30	50	98
Natuur en vormgeving	L			3	20	19	35	59	24	36	45	54
Ondernemer detailhandel		E		4	10	22	37	38	37	35	44	228
Ondernemer horeca/bakkerij	T	E		4	8	10	57	23	58	15	64	419
Onderwijsassistent				4	4	18	47	30	48	31	45	901
Operationele techniek	T			4	0	14	63	14	57	11	63	44
Operator	L	T	2		96	9	55	22	56	13	61	157
Operator C	T		3	4	63	10	71	9	70	9	74	41
Optiek			2	3	86	8	52	31	38	10	53	45
Paraveterinaire ondersteuning	L			4	6	17	54	41	37	22	58	136
Particuliere beveiliging		E	2	3	38	11	53	28	45	16	61	364
Pedagogisch Werk				3	24	16	50	29	47	26	51	2342
Pedicure		G		3	0	5	60	44	42	28	51	28
Podium- en evenemententechniek	T		2	3	0	24	33	38	38	24	57	77
Praktijkopleider	T	G		4	98	17	63	17	34	23	46	42
Printmedia	T	E	2	3	17	21	37	27	61	21	58	41
Productiecoördinator fashion	T			4	0	14	47	48	26	18	46	23
Productiedieren	L			3	6	15	51	32	47	25	48	82
Recreatiedieren	L			3	3	20	43	45	34	28	44	196
Reizen		E	2	3	1	22	40	35	43	25	53	296
Schoonheidsspecialist		G		3	0	14	56	38	39	31	46	359
Schoonmaak en Glazenwassen		G	2	3	87	11	56	19	43	0	54	23
Secretariële beroepen		E		3	10	21	43	38	39	33	42	646
Service apparatuur en installaties	T		2	3	98	17	44	31	38	20	52	140

Beroepsopleiding	Sector	Niveau	% BBL	Inhoud		Begeleiding		Docenten		Aantal respondenten
				(zeer) ontevreden	(zeer) tevreden	(zeer) ontevreden	(zeer) tevreden	(zeer) ontevreden	(zeer) tevreden	
Signmaker	T	2 3 4	12	15	49	21	47	25	47	39
Sociaal-cultureel werker		4	2	16	40	31	42	26	50	128
Sociaal-maatschappelijk dienstverlener	GM	4	4	25	43	34	46	32	53	124
Specialist schilderen	T	4	13	10	63	30	46	11	77	21
Sport en bewegen	G	3 4	0	14	50	32	44	22	57	637
Sport- en bewegingsbegeleider	G	2	0	11	53	24	51	15	59	90
Tandartsassistent	G	4	21	12	59	25	44	24	58	137
Teelt 2/3	L	2 3	70	10	36	32	32	19	48	28
Timmerman	T	2 3	89	10	50	30	40	21	55	339
Toezicht en veiligheid	E	1 2 3	29	23	45	33	45	29	49	107
Tweewielertechniek	T	2 3	100	28	39	28	27	35	46	33
Veiligheid en vakmanschap	E	2 3	0	9	65	24	55	11	65	129
Verkoopspecialist	T E	3	57	18	45	33	40	29	47	661
Verkooper	E	2	56	17	44	35	40	28	48	619
Verzorgende-IG	G	3	66	13	55	25	51	19	55	1442
Vliegtuigonderhoud	T	4	48	12	65	41	40	33	48	54
Vliegtuigtechniek	T	2 3	0	13	66	54	34	17	45	30
Vormgeving ruimtelijke presentatie en communicatie	T	2	1	13	61	31	47	18	63	124
Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche	T	4	50	7	49	41	42	17	56	35
Werkvoorbereiden	T	3 4	67	21	32	40	39	32	53	86
Werkvoorbereider houtbranche	T	4	25	26	51	34	48	33	44	46
Zorghulp	G	1	41	10	59	17	54	12	62	178
Totaal			39	17	48	31	44	25	52	30647

L=Landbouw, T=Techniek, E=Economie, G=Gezondheidszorg, GM=Gedrag&Maatschappij

x = te weinig waarnemingen

Inhoud = Mate van tevredenheid over de inhoud

Begeleiding = Mate van tevredenheid over de begeleiding

Docenten = Mate van tevredenheid over de kwaliteit van de docenten

Bijlage 3

Beroepsopleiding	Sector	Niveau	% BBL	Voortijdig stoppen	Niet zelfde opleiding	Aantal respondenten
Aankomend verkoopmedewerker	E	1	52	10	41	78
Administratief medewerker	E	1 2	10	16	32	487
Allround operator	L T	3	92	11	16	117
Analist	T	4	4	17	12	168
Apothekersassistent	G	4	20	11	21	159
Applicatie- en mediaontwikkeling	E	4	2	28	43	74
Arbeidsmarktgequalificeerd assistent	L E	1	49	16	44	887
Artiest	GM	4	3	29	24	106
Assistent bouw en infra	T	1	59	30	33	51
Assistent logistiek medewerker	T	1	69	7	36	38
Assistent medewerker voedsel en leefomgeving	L	1	93	8	35	101
Assistent Mobiliteitsbranche	T	1	41	10	22	25
Assistent operator	T	1	99	11	44	44
Assistent-manager internationale handel	E	3 4	0	11	34	36
Audicien	T	4	80	3	3	31
Autoschadehersteltechniek	T	2 3	85	14	4	24
Autospuiter	T	2 3 4	92	13	5	26
Autotechniek	T	2 3 4	62	18	19	343
AV-productie	T	4	1	25	37	151
Bedrijfsautotechniek	T	2 3 4	86	10	14	88
Bedrijfsmanagement Mobiliteitsbranche	T	4	37	8	8	24
Binnenvaart	T	2 3 4	73	12	7	50
Bloemendetailhandel	L	2 3 4	31	26	40	101
Brood en banket	T	2 3 4	57	30	25	150
Chappeur goederenvervoer	T	2	100	11	38	270
Chappeur personenvervoer	T	2	100	4	42	546
Commercieel medewerker	E	3 4	25	18	31	401
Commercieel medewerker bank- en verzekeringswezen	E	4	30	17	26	116
Dierverzorging 2	L	2	9	20	30	95
Doktersassistent	G	4	12	8	15	415
DTP-er	T	2 3	0	29	50	70
Elektrotechnische industriële producten en systemen	T	2 3 4	70	17	25	48
Facilitaire dienstverlener	G	2 4	26	28	39	191
Fastservice	E	2 3 4	96	15	31	117
Fijnmechanische techniek	T	2 3 4	71	12	13	69
Financiële beroepen	E	2 3 4	7	14	25	922
Frontoffice medewerker	E	3 4	10	22	36	170

Beroepsopleiding	Sector	Niveau	% BBL	Voortijdig stoppen	Niet zelfde opleiding	Aantal respondenten
Game artist	T	4	0	31	41	30
Groen, grond, infra	L	2 3 4	57	22	28	55
Havenlogistiek	T	2 3 4	17	16	20	29
Havenoperaties	T	2 3	100	7	20	30
Helpende Zorg & Welzijn	G	2	26	14	27	1719
Horeca-assistent	E	1	33	19	39	69
ICT- en mediabeheer	E	4	5	24	24	347
ICT-medewerker	T E	2 3	3	28	28	487
Infotechniek	T	2 3 4	100	12	15	88
Installeren	T	2 3 4	80	18	21	596
Interieuradviseur	T	4	1	31	50	122
Juridisch medewerker	E	4	6	12	21	303
Kaderfunctionaris bouw, infra en gespecialiseerde aannemerij	T	4	91	11	16	62
Kapper	E	2 3	56	22	27	527
Kok	E	2 3 4	66	26	25	468
Koopvaardij officier alle schepen	T	4	0	9	13	39
Laboratoriummedewerker	T	2	3	32	29	43
Leisure & hospitality	E	2 3 4	2	25	41	352
Logistiek medewerker	T E	2	81	9	32	220
Logistiek supervisor	E	4	87	12	20	90
Logistiek teamleider	T E	3	72	17	28	138
Logistiek vakman	L T	2 3 4	75	23	47	49
Luchtvaartdienstverlener	T	4	0	18	40	102
Maatschappelijke Zorg	G	3 4	42	15	24	1131
Machinebouw mechatronica	T	2 3 4	67	17	22	125
Machinist	T	3	83	4	10	59
Manager handel	T E	4	47	19	33	480
Manager transport en logistiek	T	4	5	29	27	66
Mbo-Verpleegkundige	G	4	49	17	14	1225
Medewerker bediening/café-bar	E	2 3 4	56	24	38	207
Medewerker design	T G	4	0	14	41	41
Medewerker marketing en communicatie	E	4	1	18	25	441
Medewerker mode/maaktleding	T G	2	0	35	39	89
Medewerker personeel en arbeid	E	4	30	14	24	53
Medewerker schilderen	T	2 3	92	14	23	90
Medewerker sociale zekerheid	GM	4	18	12	39	42
Medewerker stukadoors	T	2 3	92	x	15	23
Medewerker versetailhandel	T	2	100	20	54	29
Mediamanagement	E	4	0	26	33	34

Beroepsopleiding	Sector	Niveau	% BBL	Voortijdig stoppen	Niet zelfde opleiding	Aantal respondenten
Mediaformgever	T	4	0	26	27	431
Metaalbewerken	T	2 3	87	14	22	186
Metelaar	T	2 3	90	8	25	46
Meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer	T	2 3 4	46	17	25	151
Middenkader engineering	T	4	3	15	17	455
Middenkaderfunctionaris afbouw en onderhoud	T	4	38	13	14	61
Middenkaderfunctionaris bouw en infra	T	4	4	19	21	322
Mobiele werktuigen	T	2 3 4	81	17	15	80
Natuur en groene ruimte 2	L	2	68	27	30	90
Natuur en groene ruimte 3	L	3	59	25	20	67
Natuur en groene ruimte 4	L	4	25	23	21	98
Natuur en vormgeving	L	3 4	20	38	49	54
Ondernemer detailhandel	E	4	10	19	39	228
Ondernemer horeca/bakkerij	T E	4	8	12	20	419
Onderwijsassistent		4	4	15	25	901
Operationele techniek	T	4	0	12	8	44
Operator	L T	2	96	14	26	157
Operator C	T	3 4	63	11	9	41
Optiek	T	2 3 4	86	12	8	45
Paraveterinaire ondersteuning	L	4	6	14	28	136
Particuliere beveiliging	E	2 3	38	10	30	364
Pedagogisch Werk		3 4	24	16	26	2342
Pedure	G	3 4	0	5	0	28
Podium- en evenemententechniek	T	2 3 4	0	24	34	77
Praktijkopleider	T G	4	98	5	11	42
Printmedia	T	2 3 4	17	23	26	41
Productiecoördinator fashion	T E	4	0	27	34	23
Productiedieren	L	3 4	6	9	20	82
Recreatiedieren	L	3 4	3	31	39	196
Reizen	E	2 3 4	1	21	36	296
Schoonheidsspecialist	G	3 4	0	17	24	359
Schoonmaak en Glazenwassen	G	2 3 4	87	0	42	23
Secretariële beroepen	E	3 4	10	15	27	646
Service apparatuur en installaties	T	2 3 4	98	10	20	140
Signmaker	T	2 3 4	12	21	39	39
Sociaal-cultureel werker		4	2	33	42	128
Sociaal-maatschappelijk dienstverlener		4	4	18	33	124
Specialist schilderen	T	4	13	9	19	21
Sport en bewegen	G	3 4	0	22	27	637

Beroepsopleiding	Sector	Niveau	% BBL	Voortijdig stoppen	Niet zelfde opleiding	Aantal respondenten
Sport- en bewegingsbegeleider	G	2	0	23	25	90
Tandartsassistent	G	4	21	12	15	137
Teelt 2/3	L	2 3	70	x	26	28
Timmerman	T	2 3	89	14	21	339
Toezicht en veiligheid	E	1 2 3	29	21	36	107
Tweewielertechniek	T	2 3	100	19	26	33
Veiligheid en vakmanschap	E	2 3	0	25	37	129
Verkoopspecialist	T E	3	57	20	35	661
Verkoper	E	2	56	22	41	619
Verzorgende-IG	G	3	66	17	15	1442
Vliegtuigonderhoud	T	4	48	15	23	54
Vliegtuigtechniek	T	2 3	0	13	35	30
Vormgeving ruimtelijke presentatie en communicatie	T	2	1	17	19	124
Werkplaatsmanagement Mobiliteitsbranche	T	4	50	24	30	35
Werkvoorbereiden	T	3 4	67	12	24	86
Werkvoorbereider houtbranche	T	4	25	15	21	46
Zorghulp	G	1	41	7	26	178
Totaal			39	17	27	30647

L=Landbouw, T=Techniek, E=Economie, G=Gezondheidszorg, GM=Gedrag&Maatschappij

x = te weinig waarnemingen

Voortijdig stoppen = Percentage dat er tijdens de opleiding serieus aan heeft gedacht om met de opleiding te stoppen

Niet zelfde opleiding = Percentage dat, achteraf gezien, de gevolgdde BBL/BBL-opleiding niet opnieuw zou kiezen

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
Postbus 616
6200 MD Maastricht
T +31 43 3883647
F +31 43 3884914
secretary-roa-sbe@maastrichtuniversity.nl
www.roa.nl

Maastricht University
School of Business and Economics